

Les 13 We maken het weer goed!

Doel blok 2: Leerlingen leren hoe ze ruzies constructief kunnen oplossen.

Leskern: Leerlingen leren hoe ze het na een ruzie weer goed kunnen maken

Woordenschat: *goedmaken, de oplossing*

Materialen: Aap en Tijger
Puzzel
Illustratie 13.1 GOEDMAKEN
Illustratie 13.2 EEN GOEDE OPLOSSING
Illustratie coöperatieve werkvorm ZOEK IEMAND DIE (ZONDER WERKBLAD)
Grote doek of doos

Vorbereiding

- Bereid het rollenspel met Aap en Tijger voor.
- Haal de benodigde **illustraties** uit de map met illustraties.

Voorgestelde lesopbouw

Hieronder vindt u een voorstel voor de agenda. Voel u vrij om hiervan af te wijken indien de situatie of uw groep daartoe aanleiding geeft.

Agenda

- Binnenkomer
 - Wat gaan we doen?
 - We maken het weer goed!
 - Wat hebben we gedaan?
 - Afsluiter
-

Binnenkomer

Maak gebruik van onderstaand voorstel of kies er een uit de lijst met Binnenkomers en Afsluiters.

Zoek Iemand Die

- Ga met de leerlingen in de kring zitten en vertel dat ze *Zoek Iemand Die* gaan doen zonder muziek.
- Laat zes leerlingen de bedoeling demonstreren, vraag de leerlingen te gaan staan.
- Geef een opdracht aan de leerlingen: zoek iemand die eenzelfde kledingstuk heeft (bijvoorbeeld broek, blouse).
- Vraag de leerlingen hun hand in de lucht te steken: het beschikbaarheidsteken. Laat de leerlingen vervolgens koppels maken: de opgestoken handen elkaar zacht aanraken en omlaag doen.
- Laat de tweetallen het kledingstuk dat ze hetzelfde hebben aanwijzen en benoemen.
- Wanneer u de hele klas mee laat doen en een oneven aantal hebt, vraagt u het kind dat over is bij u te komen staan. Dat kind is de 'bofkont' en mag zelf kiezen bij welk tweetal het gaat staan. Spreek met de groep af dat er iedere ronde een andere bofkont is, er blijft steeds een ander kind over.

Wat gaan we doen?

- Blik kort terug op de vorige les: beeld samen met de leerlingen uit wat ze kunnen doen als ze ruzie hebben om weer rustig te worden.
- Vertel: *'Vandaag gaan we samen met Aap en Tijger ontdekken hoe we het goed kunnen maken na een ruzie.'*

We maken het weer goed!

Speel met Aap en Tijger een situatie uit waardoor ze ruzie krijgen en het na hulp van de leerlingen weer goed maken:

- Tijger is aan het spelen met een puzzel. Aap komt langs, trekt de aandacht van Tijger (*'Tijger, kom nou....!'*). Tijger blijft doorgaan met spelen en Aap pakt vervolgens de puzzel af. De stukjes vliegen door de lucht. Tijger: *'He joh dommerik, wat doe je nou?'* Aap geeft Tijger vervolgens een duw en zegt *'Je bent zelf een dommerik, je kan niet eens een puzzel maken!'* Tijger slaat terug.
- Vraag aan de leerlingen wat er aan de hand is (ruzie) en waaraan ze dat merken (schelden, duwen, slaan). Stimuleer de leerlingen om aan Tijger en Aap te demonstreren wat ze moeten doen: stoppen en rustig worden. Laat Aap en Tijger met hulp van de leerlingen weer rustig worden (beperk het tot rustig worden, laat de puzzelstukjes nog op de grond liggen).
- Vertel: *'Aap en Tijger zijn nu weer rustig. Maar het is nog niet klaar. We gaan kijken hoe ze het samen weer goed kunnen maken. Kijk....alle puzzelstukjes liggen nog op de grond.... Wat kunnen ze nu doen? Wie weet een goede oplossing?'*
- Stimuleer de leerlingen om oplossingen aan te dragen. U kunt ook zelf een oplossing aandragen: bijvoorbeeld sorry zeggen, samen de puzzelstukjes opruimen, samen praten over wat je wilt (Aap: ik wil met je spelen, Tijger: ik wil puzzelen).
- Speel een (of meerdere) oplossing(en) uit met Aap en Tijger.
- Verken samen met de leerlingen wat het effect is van iedere uitgespeelde oplossing: is dit een goede oplossing? Is dit fijn voor Tijger en fijn voor Aap? Laat de illustratie EEN GOEDE OPLOSSING zien, maak de leerlingen attent op de opgestoken duimen (voor allebei een goede oplossing) .
- Laat Aap en Tijger elkaar tot slot een hand geven, ze maken het weer goed. Laat de illustratie GOEDMAKEN zien.
- Vat samen:

Als we ruzie hebben stoppen we en worden weer rustig.

Dan bedenken we een goede oplossing

En we maken het weer goed.

Wat hebben we gedaan?

Vertel: *'We hebben gewerkt over hoe we ruzie goed kunnen oplossen en hoe we dat goed kunnen maken.'*

Afsluiter

Maak gebruik van onderstaand voorstel of kies er een uit de lijst met Binnenkomers en Afsluiters.

Wie is er weg?

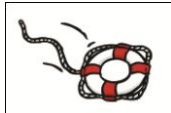
De leerlingen zitten in de kring, u heeft een doek in uw handen. Alle leerlingen doen hun ogen dicht, u tikt een leerling aan die zich mag verstoppen achter de doek (of in de doos). Vraag de anderen de ogen open te doen en te ontdekken wie er achter de doek zit. Laat tot slot zien. Variatie: twee leerlingen 'verdwijnen'.

Na de les

Hieronder vindt u de activiteiten waarmee u kennis en vaardigheden uit deze les in de praktijk brengt.

Leerkracht:

- **geef leerlingen de gelegenheid zelf een oplossing te bedenken als ze ruzie hebben**
- **geef opstokers wanneer leerlingen het samen weer goed maken**

Ik wil

Kinderen in deze ontwikkelingsfase kunnen nog erg gericht zijn op hun eigen belang. Voor sommige kinderen kan het al een ervaring op zich zijn dat ze het na een ruzie weer goed kunnen maken en hoe ze dat kunnen doen. Het kan helpen om met een kind een ritueel te bedenken dat het fenomeen 'goedmaken' ondersteunt, bijvoorbeeld samen een liedje zingen of versje opzeggen, een hand geven, samen een knuffel vasthouden.

Ouders

Vertel aan ouders hoe u in de klas bezig bent met het omgaan met ruzies en het belang voor kinderen te ontdekken hoe het zelf kunnen goedmaken.

Gebruik van illustraties en de woordmuur

Hang de **illustraties** GOEDMAKEN en EEN GOEDE OPLOSSING op het prikbord of de woordmuur.

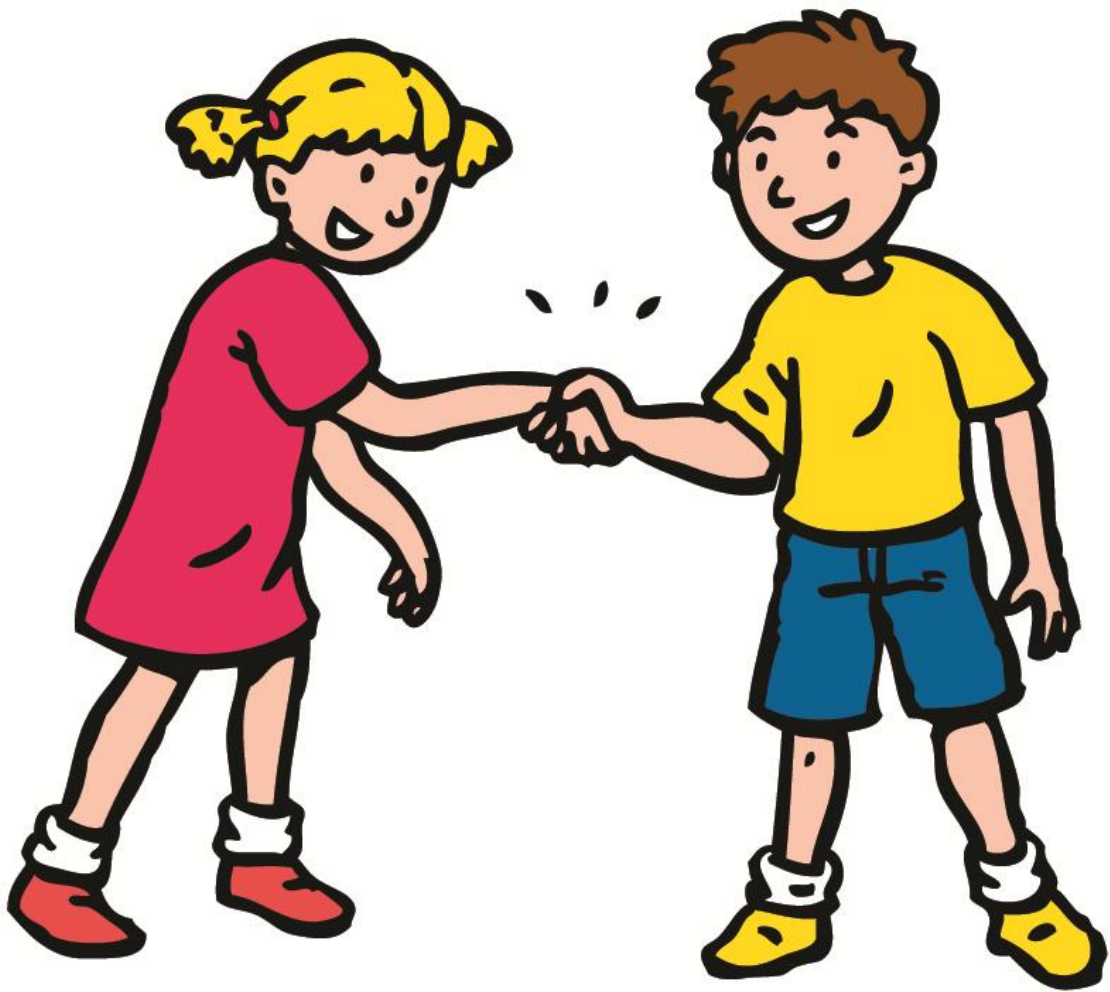
Zoek Iemand Die (zonder werkblad)

De leerlingen lopen door het lokaal en zoeken aan de hand van een opdracht van de leerkracht een klasgenoot.

1. De leerkracht geeft een opdracht en geeft aan wat na afloop teruggevraagd gaat worden.
2. De leerlingen lopen door het lokaal en houden hun hand omhoog totdat ze een partner hebben gevonden.
3. De leerkracht creëert bij een oneven aantal voor een leerling die over is de mogelijkheid om aan te sluiten bij een tweetal.
4. De leerlingen praten kort over de opdracht.
5. De leerlingen nemen afscheid van elkaar op teken van de leerkracht.
6. Opnieuw stap 1 tot en met 4 aan de hand van een andere opdracht van de leerkracht. Maak bij een oneven aantal de groep er verantwoordelijk voor dat er iedere keer een andere leerling over is.
7. De leerkracht vraagt na afloop een aantal leerlingen iets te vertellen van wat ze gehoord hebben.

Goedmaken

Illustratie 13.1

Een goede oplossing

